

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΒ	320
5/10/18	

Γεώργιος Κατσιαντώνης
Βουλευτής Νέας Δημοκρατίας Νομού Λάρισας

3/10/2018

ΑΝΑΦΟΡΑ

ΠΡΟΣ : Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

Θέμα: «Αντιορθόδοξο και αντισυνταγματικό το μάθημα των Θρησκευτικών στα σχολεία – με προσηλυτιστικές μεθόδους διδάσκονται τα παιδιά μας, όπως και το Συμβούλιο της Επικρατείας διέγνωσε την αντισυνταγματικότητα του πολυθρησκειακού χαρακτήρα και συνεπώς την υποχρέωση του Υπουργείου να αποσύρει οποιοδήποτε πολυθρησκειακό Πρόγραμμα».

Παρακαλούμε για την επαλήθευση ή τη διάψευσή σας, το σχετικό σχολιασμό και τις ενέργειές σας περί του εν θέματι αναφερομένου εγγράφου, και συγκεκριμένα της επιστολής διαμαρτυρίας του Διοικητικού Συμβουλίου της Πανελλήνιας Ένωσης Θεολόγων, η οποία επισυνάπτεται στην παρούσα, προκειμένου για την πληροφόρησή σας.

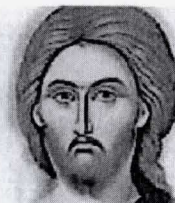
Ο Αναφέρων Βουλευτής

Γεώργιος Κατσιαντώνης

Βουλευτής Νομού Λάρισας

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΝΩΣΙΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Διεύθυνση Χαλκοκονδύλη 37, 10432 Αθήνα
Τηλέφωνο 2105224180
Φαξ 2105224420
Email petheol@gmail.com
Ιστοχώρος www.petheol.gr

Αθήνα, 25 Σεπτεμβρίου 2018
Αριθμ. Πρωτ. 110

Αγαπητοί Συνάδελφοι και Συναδέλφισσες

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Πανελληνίας Ένωσης Θεολόγων εύχεται σε όλους σας καλή και ευλογημένη σχολική χρονιά!

Η νέα σχολική χρονιά, ωστόσο, ξεκινά με προβλήματα που δημιουργεί η ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας στους/στις μαθητές/τριες, στους γονείς τους, στον θεολογικό και εκκλησιαστικό κόσμο με την ασκούμενη πολιτική της στο θέμα του μαθήματος των Θρησκευτικών. Συγκεκριμένα ο Υπουργός Παιδείας κ. Κωνσταντίνος Γαβρόγλου προσπαθεί με κάθε τρόπο να επιβάλει την εφαρμογή στα σχολεία των νέων πολυθρησκευτικών Προγραμμάτων Σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών που εισήγαγε ο προκάτοχός του κ. Νικόλαος Φίλης, αγνοώντας την καθολική αντίδραση προς αυτά τα Προγράμματα της πλειονότητας των γονέων, των Θεολόγων εκπαιδευτικών, των ιερέων, μοναχών/μοναζουσών, Επισκόπων της Εκκλησίας της Ελλάδας.

Προπαντός, όμως, ο κ. Υπουργός αρνείται να εφαρμόσει τις πρόσφατες δικαστικές αποφάσεις 660/2018 και 926/2018 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ), οι οποίες ακυρώνουν τα προαναφερόμενα Προγράμματα, επειδή αυτά εισήγαγαν στα σχολεία μάθημα Θρησκευτικών αντιορθόδοξο και αντισυνταγματικό και τα οποία, εκτός των άλλων, όπως με έμφαση αναφέρουν οι αποφάσεις του ΣτΕ, οδηγούν σε προσηλυτισμό.

Ο Υπουργός Παιδείας οχυρώνεται πίσω από αίολα επιχειρήματα, όπως ότι το ΣτΕ ακύρωσε τα ΦΕΚ του κ. Φίλη και όχι τα δικά του ΦΕΚ. Αξίζει να επισημανθούν τα παρακάτω ως απάντηση σε αυτήν την υπουργική συμπεριφορά:

1. Ο κ. Υπουργός ενώ μέμφεται με σφοδρότητα όσους υπερασπίζονται με νομικά επιχειρήματα αλλά και νομικά αποδεικτικά στοιχεία την ορθόδοξη παιδεία στη χώρα μας αρνείται να εφαρμόσει τις αποφάσεις του ΣτΕ, με το επιχείρημα ότι τα Προγράμματα που εφαρμόζονται το τρέχον διδακτικό έτος έχουν διαφορετικό αριθμό ΦΕΚ. Στον κ. Υπουργό, όμως, έχει σταλεί η συγκριτική μελέτη του Εργαστηρίου Παιδαγωγικής – Χριστιανικής Παιδαγωγικής του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ, που πραγματοποιήθηκε κατόπιν αιτήματος της Πανελληνίου Ενώσεως Θεολόγων και η οποία αποδεικνύει ερευνητικά και επιστημονικά, με αξιόπιστο και έγκυρο μεθοδολογικό τρόπο, ότι τα Προγράμματα Γαβρόγλου (2017) είναι πανομοιότυπα και ταυτόσημα με τα Προγράμματα του κ. Φίλη (2016)!

2. Ο κ. Υπουργός, υπηρετών την Ελληνική Δημοκρατία και κοινωνία όφειλε και οφείλει να τηρεί το Σύνταγμα της χώρας και να σέβεται τις αποφάσεις της διακριτής δικαστικής εξουσίας, που στηρίζει και προστατεύει τη συνταγματικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας(7/2010, ΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ 2010, σελ. 513), η Διοίκηση μετά την έκδοση δικαστικής απόφασης, έχει υποχρέωση, να συμμορφωθεί με το περιεχόμενο αυτής και «όχι μόνο να θεωρήσει ως ανύπαρκτες τις ακυρωθείσες με την απόφαση αυτή διοικητικές πράξεις αλλά και με θετικές ενέργειές της να χωρίσει(προβεί) στην αναμόρφωση της δημιουργηθείσας, βάσει των έν λόγω πράξεων, καταστάσεως, ώστε να επανέλθουν τα πράγματα στην θέση που θα βρίσκονταν, αν οι πράξεις αυτές δεν είχαν εκδοθεί».

Άλλωστε και στο άρθρο 50 παρ. 4 του Π.Δ. για το ΣτΕ (18/1989), ορίζεται ότι: «Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο». «Ο παραβάτης εκτός από την δίωξη κατά το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα (παράβαση καθήκοντος) υπέχει και προσωπική ευθύνη για αποζημίωση».

Σύμφωνα με έγκριτους νομικούς, εφόσον στις δυο πρόσφατες αποφάσεις που αφορούν το μάθημα των Θρησκευτικών, το ΣτΕ διέγνωσε ως αντισυνταγματικό τον πολυθρησκευτικό χαρακτήρα των Προγραμμάτων, το Υπουργείο Παιδείας υποχρεούται να αποσύρει οποιοδήποτε πολυθρησκευτικό Πρόγραμμα και να επαναφέρει το προηγούμενο Πρόγραμμα Σπουδών. Η μη συμμόρφωσή τους συνεπάγεται μηνύσεις και αγωγές για αποζημιώσεις προσωπικά για κάθε υπεύθυνο. Το νομικό πλαίσιο της δημοκρατικής χώρας μας, δίνει τη δυνατότητα σε όλους τους πολίτες να ζητήσουν αποζημιώσεις και ποινικές δίωξεις εκείνων, που καταχρώμενοι την εξουσία τους, τους στερούν βασικά ατομικά δικαιώματα.

Αν δεν υπήρχε αυτή η συνταγματική και νομοθετική πρόβλεψη, θα μπορούσε το κάθε υπουργείο να δημοσιεύει σε νέα ΦΕΚ αενάως την ίδια υπουργική απόφαση, που τυχόν ακυρώνεται από το ΣτΕ, με αποτέλεσμα να καταργείται στην ουσία ο ρόλος του ΣτΕ και να στερούνται οι πολίτες την πρόσβαση στο φυσικό τους δικαστή.

Επιπλέον, επισημαίνεται, ότι και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων θεωρεί ευθεία παράβαση του άρθρ. 6 της Ευρωπαϊκής Ενώσεως Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (εξασφάλιση δίκαιης δίκης) την μη εφαρμογή δικαστικών αποφάσεων των εθνικών δικαστηρίων από την κρατική διοίκηση και έχει καταδικάσει κατ' επανάληψη χώρες της Ευρώπης για το δεδομένο αυτό. Οι αποφάσεις του κ. Υπουργού, συνεπώς, προσβάλλονται στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

3. Επισημαίνουμε ακόμη κάτι πολύ σημαντικό, στο οποίο πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία, ότι δηλαδή, οι «Φάκελοι του μαθητή» που βασίζονται επάνω στα Προγράμματα Σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών και διανεμήθηκαν στα σχολεία και κατά το τρέχον διδακτικό έτος, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, είναι πανομοιότυποι, με απλές μόνον διορθώσεις ορθογραφικών λαθών, με τους «Φακέλους» που διανεμήθηκαν στα σχολεία κατά την περυσινή σχολική χρονιά. Οι «Φάκελοι» μάλιστα αυτοί, τυπώθηκαν πέρυσι, με απόφαση του κ. Γαβρόγλου του Μάϊου του 2017, πριν ακόμη ο κ. Γαβρόγλου αλλάξει και μετονομάσει τα ΦΕΚ του Φίλη σε ΦΕΚ Γαβρόγλου. Τυπώθηκαν, συνεπώς, και βασίστηκαν

κυριολεκτικά επάνω στα ΦΕΚ του Φίλη που ήδη ακύρωσε το ΣτΕ με τις προαναφερόμενες αποφάσεις του και, ως εκ τούτου, ήταν και παραμένουν 100% αντισυνταγματικοί. Αντισυνταγματικοί, επομένως, είναι και οι «Φάκελοι» της φετινής χρονιάς καθώς αποτελούν πιστά φωτοαντίγραφα των περυσινών όπως προείπαμε.

Από τα παραπάνω συνάγεται και η απάντηση στο ερώτημα «ποιο μάθημα πρέπει να διδάξουν οι Θεολόγοι για να συντάσσονται με το Σύνταγμα και τους Νόμους».

Ειδικότερα σύμφωνα με έγκριτους νομικούς «Κατά την Ελληνική Νομολογία, με την ακύρωση μίας υπουργικής απόφασης από το ΣτΕ, η τελευταία θεωρείται ως μηδέποτε εκδοθείσα και αναβιώνει αυτοδικαίως η προηγούμενη (ΣτΕ 4690/1983), εν προκειμένω το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του 2003, το οποίο και αυτό παρουσιάζει προβλήματα, αλλά ισχύει μέχρι να εκδοθεί κάποια νεώτερη απόφαση που θα περιλαμβάνει Πρόγραμμα Σπουδών για τα Θρησκευτικά, σύμφωνα με το Σύνταγμα, όπως το ερμήνευσε το αρμόδιο δικαστικό όργανο. Αυτό οφείλουν κατά το νόμο να εφαρμόσουν οι Θεολόγοι για την τρέχουσα σχολική χρονιά και μέχρι το Υπουργείο Παιδείας να συμμορφωθεί με τις δικαστικές αποφάσεις».

Συνεπώς τα επιχειρήματα του κ. Υπουργού καταρρίπτονται και έχουμε την πεποίθηση ότι θα καταπέσουν εκ νέου και νομικά με την εκδίκαση στο ΣτΕ των προσφυγών που έχουν γίνει και κατά των ΦΕΚ του κ. Γαβρόγλου.

Για όλα τα ανωτέρω, α) γονείς μαθητών του ελληνικού σχολείου ήδη ετοιμάζονται να επιστρέψουν στο Υπουργείο και πάλι μαζί τους «Φακέλους του μαθητή» που πρόσφατα διανεμήθηκαν στα παιδιά τους και β) επίσης γονείς μαθητών διά του πληρεξουσίου δικηγόρου τους κοινοποίησαν εξώδικη επιστολή στην Ένωσή μας, (την οποία συνημμένα σας κοινοποιούμε) και μας πληροφορούν ότι σκοπεύουν, σύμφωνα με τις πρόσφατες ακυρωτικές αποφάσεις του ΣτΕ, να ασκήσουν μηνύσεις σε όλους όσους συμβάλλουν στη διδασκαλία των νέων Προγραμμάτων Σπουδών στα Θρησκευτικά, η ύλη των οποίων ασκεί προσηλυτισμό στα παιδιά τους.

Κατόπιν όλων των παραπάνω σοβαρών εξελίξεων, η Πανελλήνια Ένωση Θεολόγων, έχοντας ήδη εδώ και πολύ καιρό ενημερώσει τον Υπουργό Παιδείας για όλες τις αντισυνταγματικές ενέργειες στον χώρο της θρησκευτικής παιδείας και, χωρίς ποτέ να έχει λάβει απάντηση από αυτόν, είναι υποχρεωμένη να κινηθεί, ώστε να προασπίσει τα καλώς εννοούμενα συμφέροντα των Θεολόγων αλλά και του μαθήματος των Θρησκευτικών. Γι' αυτό και απευθύνεται στους Θεολόγους εκπαιδευτικούς που είναι μέλη της και τους επισημαίνει τις δυνατότητες που έχουν να προστατευτούν από τυχόν δυσάρεστες καταστάσεις και συνέπειες.

Σύμφωνα με έγκριτους νομικούς «εκπαιδευτικός (θεολόγος ή δάσκαλος του Δημοτικού σχολείου που διδάσκει το μάθημα των Θρησκευτικών), έχει τη δυνατότητα να αρνηθεί να διδάξει το μάθημα των Θρησκευτικών με την υφιστάμενη κατάσταση ακόμη και αν του δοθεί εντολή προς τούτο, διότι τα συγκεκριμένα Προγράμματα και «Φάκελοι μαθήματος» κρίθηκαν αντισυνταγματικά με τις αποφάσεις της Ολομελείας του Συμβουλίου Επικρατείας 660/2018 και 926/2018. Η άρνησή του αυτή δεν επισύρει καμία δυσμενή συνέπεια σε

βάρος του ούτε πειθαρχική, ούτε και ποινική. Αρκεί να αναφέρει, ότι αρνείται να διδάξει κάτι «προδήλως αντισυνταγματικό», ως κυριαρχικώς και αμετακλήτως έχουν αποφανθεί οι προαναφερόμενες αποφάσεις της Ολομελείας του ΣτΕ, οι οποίες, πέραν της προδήλου αντισυνταγματικότητας της πολυθρησκευτικής ύλης, επισημαίνουν περαιτέρω και την δια της διδασκαλίας αυτού διάπραξη της αξιοποιήσιμης πράξεως του προσηλυτισμού και μάλιστα ομαδικώς και υπό συνθήκες ιδιαιτέρως επιβαρυντικής περιστάσεως.

Με βάση τα παραπάνω, η διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών στα σχολεία μπορεί να διεξάγεται νόμιμα και συνταγματικά από τους διδάσκοντες μόνον με την ύλη του προηγούμενου Προγράμματος και των βιβλίων του (2003-2006).

Η αναλυτική επιστημονική και νομική τεκμηρίωση όλων των παραπάνω θέσεων παρουσιάζεται και αποδεικνύεται και από τα επισυναπτόμενα κείμενα.

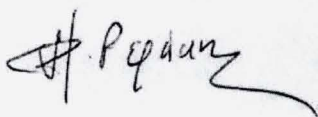
Η ΠΕΘ νομικά αλλά και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσον θα στηρίξει αποτελεσματικά τους Συναδέλφους/Συναδέλφισσες, αν και όποτε χρειαστεί, ώστε απερίσπαστοι/ες να επιτελούν το ζωτικής σημασίας για την ελληνική νεολαία, έργο τους.

Με αυτές τις σκέψεις ευχόμαστε σε όλους σας καλή δύναμη στο θεάρεστο έργο σας!

Με τιμή

Για το ΔΣ της ΠΕΘ

Ο Πρόεδρος

Ηρακλής Ρεράκης
Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Ο Γεν. Γραμματέας

Παναγιώτης Τσαγκάρης
Υπ. Δρ. Θεολογίας